

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ соціально-психологічної освіти та управління

КАФЕДРА аналітичної економіки та менеджменту

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь **бакалавр**

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма **«Фінансово-економічна
безпека та ризик-менеджмент» № 491 від 25.06.19 р.**

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Статус навчальної дисципліни **обов'язкова**

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання: **українська**

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри аналітичної економіки та
менеджменту
протокол від 30.07.2020 р. № 21

Керівник кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
д.е.н., професор

Олена ПАРШИНА

Дніпро – 2020

Теорія управління. Плани семінарських (практичних) занять для заочної форми навчання. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 18 с.

РОЗРОБНИКИ:

Калініченко З.Д., кандидат економічних наук, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Теорія управління**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого освітнього (бакалаврського) рівня, спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності, принципи функціонування та розвитку підприємства в умовах кризи на різних стадіях її розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: у процесі викладання матеріалу та з метою його успішного оволодіння необхідно використовувати міждисциплінарні зв'язки з *дисциплінами, засвоєння яких необхідно для вивчення цієї дисципліни* («Аналітична економіка», «Менеджмент», «Проектна економіка», «Стратегічний аналіз», «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції») з *дисциплінами, які потребують вивчення даної дисципліни* («Стратегічне управління», «Актуальні проблеми розвитку соціально-економічних систем», «Формування концепції безпеки підприємництва»), а також орієнтувати на майбутнє виконання кваліфікаційної роботи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія управління» є засвоєння теоретичних знань та набуття практичних навичок ефективного управління підприємством на різних стадіях розвитку його кризових процесів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія управління» є формування знань, умінь та навичок з вирішення проблем:

- формування системи знань про причини і природу кризових явищ в економіці;
- вивчення теорії економічних криз, різновидів криз і специфічних факторів, якими вони зумовлені;
- засвоєння механізмів аналізу кризових явищ на підприємствах;
- орієнтування в основних законодавчих і нормативних актах, які регламентують антикризове управління;
- розпізнавання кризових явищ (симптоми, причини, природа, рівень та час впливу);
- прогнозування наслідків розвитку кризових явищ та їх вплив на результати діяльності підприємства;
- визначення можливостей запобігання кризи та/або її пом'якшення;
- забезпечення функціонування підприємства в умовах кризи (особливо локальних, а також системної та стратегічної);
- стабілізація діяльності окремих підсистем підприємства для подолання (пом'якшення) проявів системної кризи підприємства в цілому для створення можливостей його подальшого розвитку або ліквідації;
- ліквідація наслідків кризи та/або ліквідація підприємства;
- розвиток підприємства на новій основі, якщо кризу вдалось подолати;
- набуття знань і навичок щодо процедури відновлення платоспроможності на підприємстві або застосування щодо нього банкрутства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:
розуміти:

- сутність та методи антикризового управління діяльністю підприємства;
- механізми організації та забезпечення ефективної протидії кризовим процесам;
- техніку виконання економічних розрахунків з визначення масштабів та глибини кризи на підприємстві;

знати:

- основні принципи, методи та форми раціональної організації антикризового управління діяльністю підприємства;
- природу кризових явищ в економіці; сучасні та класичні теорії економічних криз; різновиди криз і специфічних факторів, якими вони зумовлені;
- знань про причини і природу кризових явищ в економіці;
- вивчення теорії економічних криз, різновидів криз і специфічних факторів, якими вони зумовлені;
- технологію та алгоритми моніторингу стану підприємства;
- механізм дії економічних законів; закономірності функціонування антикризових структур;
- методологію та процедури впровадження антикризових рішень;
- принципи та причини появи кризових явищ, сутність та природу кризових процесів;
- процедури відновлення платоспроможності на підприємстві, запобігання банкрутству.

вміти:

- виявляти кризові процеси на підприємстві;
- формувати системи знань про причини і природу кризових явищ;
- опанувати прийоми попередження і подолання криз;
- орієнтуватись в основних законодавчих і нормативних актах, які регламентують антикризове управління;
- набути знання і навички щодо процедури відновлення платоспроможності на підприємстві або застосування щодо нього банкрутства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

90 годин / **3,0** кредити ЄКТС.

Форма контролю з дисципліни - **екзамен**

Теми семінарських занять

ТЕМА 1. Управління: поняття та сутність. Управлінська діяльність. Сутність і зміст управлінської діяльності. Виникнення та розвиток теорії управління

Семінарське заняття № 1 –2 год.

План

1. Поняття управління. Види управління
2. Виникнення та розвиток теорії управління.
3. Управлінська діяльність. Типи регуляторів в управлінні.
4. Сутність, зміст, структурні елементи системи управління.
5. Специфіка соціальної системи. Організація як вищий рівень розвитку соціальної системи

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: "управління", "самоокупність", "менеджмент", "економічне середовище", "мікросередовище", "концепції управління", "підприємство", "суб'єкти та об'єкти", "типи і форми управління".

Питання для написання рефератів та самопідготовки

1. Природа та причини криз. Розвиток теорії управління
2. Види криз: за місцем виникнення, за рівнем економіки, за шириною захоплення, за причинами виникнення, за структурою відносин у соціально-економічній системі, за безпосередніми причинами виникнення, за зовнішнім проявом, за характером протікання, за періодом проходження.
3. Мета і завдання управління складними системами.
4. Економічна сутність управління та значення для розвитку підприємства.
5. Етапи розвитку теорії управління.
6. Фактори виникнення кризових явищ. Зовнішні кризові фактори. Внутрішні фактори.
7. Проблеми, що викликані незадовільним функціональним спрямуванням менеджменту.

Рекомендована література до Теми 1:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 2, 3, 4, 5, 7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1, 3.2.

ТЕМА 3. Організаційна структура управління. Методи і принципи побудови організаційної структури. Вдосконалення організаційної структури

Семінарське заняття № 2 –2 год.

План

1. Понятті і сутність організаційної структури.
2. Вимоги до організаційної структури.
3. Методи і принципи побудови організаційної структури.
4. Види організаційної структури. Методи вдосконалення організаційної структури.
5. Природа та причини криз. Криза. Функціонування. Розвиток.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: "структура управління", "організація", "менеджмент", "економічне середовище", "мікросередовище", "концепції управління", "побудова підприємства", "суб'єкти та об'єкти", "типи і форми управління".

Питання для написання рефератів та самопідготовки

1. Програма створення і розвитку підприємства: призначення, цілі та завдання. Програма антикризових заходів.
2. План організаційних заходів.
3. Структура програми антикризових заходів.
4. Цільові параметри програми розвитку підприємства. Реструктуризація. Типи реструктуризації залежно від мети її проведення.
5. Фінансове оздоровлення та реструктуризація.
6. Загальна характеристика інструментарію управління. Захисна тактика. Наступальна тактика.
7. Інвестиційні антикризові заходи.
8. Управління розробкою антикризової програми підприємства.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2,3,4, 5,7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

ТЕМА 5. Система комунікацій. Комунікаційний процес. Ділове спілкування і методи ведення переговорів. Засоби підвищення ефективності комунікацій

Семінарське заняття № 3 –2 год.

План

1. Система комунікацій. Поняття та класифікація комунікацій.
2. Комунікативний процес. Типи комунікацій. Комунікативні зв'язки в організаціях.

3. Комунікації між рівнями організації (вертикальна структура). Комунікації керівник – підлеглий.

4. Комунікації між різними підрозділами (горизонтальна структура). Неформальні комунікації. Електронні засоби комунікацій. Комунікаційні бар'єри

5. Ділове спілкування і методи ведення переговорів. Засоби підвищення ефективності комунікацій

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: "управління та комунікації", "самоменеджмент", "комунікативний менеджмент", "економічне середовище", "мікросередовище", "концепції управління", "неформальні комунікації", "ведення переговорів", "типи і форми управління".

Рекомендована література до Теми 5:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2,3,4, 5,7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

ТЕМА 7 Управлінське рішення Процес прийняття управлінського рішення. Методи розробки та прийняття управлінських рішень

Семінарське заняття № 4 –2 год.

План

1. Поняття управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень.
2. Процес прийняття управлінського рішення.
3. Методи розробки та прийняття управлінських рішень.
4. Природа процесу прийняття рішень.
5. Підходи до прийняття управлінських рішень.
6. Технологія підготовки і прийняття управлінського рішення.
7. Технологія реалізації та контролю виконання рішення.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: "управління", "управлінські рішення", "самоменеджмент", "економічне середовище", "підготовка рішення", "концепції прийняття управлінських рішень", "типи і форми управлінських рішень".

Питання для написання рефератів та самопідготовки

Природа процесу прийняття рішень.

Підходи до прийняття управлінських рішень.

Технологія підготовки і прийняття управлінського рішення.

Методи прийняття управлінських рішень

Рекомендована література до Теми 7:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2,3,4, 5,7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

Теми практичних занять

ТЕМА 1. Управління: поняття та сутність. Управлінська діяльність. Сутність і зміст управлінської діяльності. Виникнення та розвиток теорії управління

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Природа та причини управління.
2. Ситуації кризи: за місцем виникнення, за рівнем економіки, за шириною охоплення, за причинами виникнення, за структурою відносин у соціально-економічній системі, за безпосередніми причинами виникнення, за зовнішнім проявом, за характером протікання, за періодом проходження.
3. Тенденції виникнення та вирішення економічних проблем. Фаза циклу та їх прояв. Мета і завдання управління.
4. Економічна сутність розвитку підприємства.
5. Етапи розвитку. Прихована криза. Локальні сегменти прояву кризових явищ на підприємстві та управління.
6. Фактори виникнення кризових явищ. Зовнішні кризові фактори. Внутрішні фактори.
7. Причини незадовільного функціонування менеджменту.

Рекомендована література до Теми 1:

1. Основна: 1.2,3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2.3,4,5.7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

ТЕМА 2. Організація. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Життєвий цикл організації. Класифікація організацій

Практичне заняття № 2 – 2 год.

План

1. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система.
2. Життєвий цикл організації.
3. Внутрішнє середовище організаційної системи. Зовнішнє середовище організаційної системи.
4. Класифікація організацій
5. Поняття і сутність організаційної структури. Вимоги до організаційної структури.
6. Методи і принципи побудови організаційної структури.

7. Методи вдосконалення організаційної структури.
8. Загальна характеристика методичного забезпечення діагностики стану та загроз.

Теми для пояснення практичних ситуацій

1. Загальна характеристика методичного забезпечення діагностики кризового стану та загрози.
2. Державні методики проведення діагностики фінансового стану та загрози банкрутства.
3. Наукові методики діагностики кризи і загрози банкрутства підприємства.
4. Система оціночних показників-індикаторів кризового стану.
5. Оцінювання симптомів розвитку кризових явищ.
6. Тести на ймовірність кризового стану.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Основна: 1.2,.3, 4, 6,8.
2. Допоміжна: 1,2.3,.4, 5, 7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

Питання для дискусії

1. Цільові параметри антикризової програми підприємства. Реструктуризація. Типи реструктуризації залежно від мети її проведення. Фінансове оздоровлення (санація, санаційна реструктуризація).
1. Загальна характеристика антикризового інструментарію підприємства. Захисна тактика. Наступальна тактика. Зовнішня санація. Внутрішня санація. Санація на базі використання коштів та ресурсів самого підприємства. Санація за рахунок власників підприємства.
2. Операційні антикризові заходи. Інвестиційні антикризові заходи. Фінансові антикризові заходи.
3. Управління розробкою антикризової програми підприємства. Принципи формування антикризової програми. Етапи роботи з формування антикризової програми підприємства.

ТЕМА 3. Організаційна структура управління. Методи і принципи побудови організаційної структури. Вдосконалення організаційної структури

Практичне заняття № 3 – 2 год.

План

1. Сутність організаційної структури. Вимоги до організаційної структури. Методи і принципи побудови організаційної структури.

2. Види організаційної структури.
3. Методи вдосконалення організаційної структури.
4. Природа та причини криз. Види криз: за місцем виникнення, за рівнем економіки, за шириною захоплення, за причинами виникнення, за структурою відносин, за періодом проходження.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Основна: 1.1,1.2,1.3,1.4,1.6,1.8.
2. Допоміжна: 2.1,2.3,2.4,2.5,2.7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.

Питання для самоконтролю і обговорення

1. Підсистеми управління. Підсистема діагностики фінансового стану і оцінки перспектив розвитку бізнесу підприємства. Підсистема маркетингу. Підсистема антикризової інвестиційної політики. Підсистема управління персоналом. Підсистема організаційно-виробничого менеджменту. Підсистема санації та ліквідації підприємства.
2. Суб'єкти управління. Власник підприємства. Економіст-фінансист (фінансовий директор, заступник з економічних питань тощо). Функціональний менеджер-співробітник підприємства. Функціональний менеджер-співробітник консалтингової фірми. Державні та відомчі органи. Представники кредиторів. Арбітражний керуючий.
3. Модель процесу управління підприємством. Діагностика підприємства.
4. Визначення завдань організаційної побудови.
5. Визначення суб'єкта діяльності.
6. Оцінка ресурсного потенціалу управління. Розробка програми розвитку підприємства.

ТЕМА 4. Функції управління. Загальна характеристика функцій управління.

Практичне заняття № 4 – 2 год.

План

1. Загальна характеристика функцій управління. Функція планування. Організація. Координація і регулювання. Контроль.
2. Програма підприємства: призначення, цілі та завдання розробки. Програма заходів. Структура програми заходів.
3. Цільові параметри програми підприємства. Реструктуризація. Типи реструктуризації залежно від мети її проведення.
4. Загальна характеристика інструментарію управління підприємствами. Захисна тактика. Наступальна тактика. Зовнішня санація. Внутрішня санація.

Питання для розгляду практичних ситуацій

1. Правовий механізм регулювання діяльністю.
2. Основні цілі інститутів підприємництва.
3. Ознаки інституту банкрутства. Суб'єкти банкрутства.
4. Ліквідаційна процедура.
5. Система управління персоналом. Складові системи управління персоналом.
6. Принцип системності. Принцип рівних можливостей.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1, 2, 3, 4, 5, 7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1, 3.2, 3.3

ТЕМА 5. Система комунікацій. Комунікаційний процес. Ділове спілкування і методи ведення переговорів. Засоби підвищення ефективності комунікацій

Практичне заняття № 5 – 2 год.

План

1. Система комунікацій.
2. Поняття та класифікація комунікацій.
3. Комунікативний процес. Типи комунікацій.
4. Комунікативні зв'язки в організаціях.
5. Комунікації між рівнями організації (вертикальна структура).
Комунікації керівник – підлеглий.
6. Комунікації між різними підрозділами (горизонтальна структура).
7. Неформальні комунікації.

Питання для розгляду практичних ситуацій

1. Електронні засоби комунікацій. Комунікаційні бар'єри
2. Комунікаційний процес, його елементи та етапи.
3. Міжособистісні та організаційні комунікації, вербальні та невербальні комунікації, їх перепони.
4. Ділове спілкування і методи ведення переговорів. Засоби підвищення ефективності комунікацій

Рекомендована література до Теми 5:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1, 2, 3, 4, 5, 7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1, 3.2, 3.3

ТЕМА 6 Поняття мотивації. Теорія мотивації. Теорії мотиваційного процесу

Практичне заняття № 6 –2 год.

План

1. Поняття мотивації. Сутність мотивації трудової діяльності. Теорії мотивації. Шляхи теорії і практики мотивації в Україні.
2. Напрямки теорії мотивації . Розвиток теорії мотивації до початку XX століття
3. Напрямок психології волі. Основи теорії інстинктів. Теоретико-особистісний напрямок розроблення проблем мотивації. Базові положення теоретико-особистісного напрямку. Лінія психології мотивації у вузькому розумінні. Лінія когнітивної психології. Лінія психології особистості
4. Теоретико-асоціативний напрямок розроблення проблем мотивації. Лінія психології навчання. Лінія психології активації . Основні теорії мотивації в менеджменті.

Практична ситуація

Пояснити на практичних прикладах наступні інструменти:

Теорія ієрархії потреб А.Маслоу. Теорія ERG К.Адельфера. Теорія потреб Д.Макклеланда. Теорія потреб Ф.Герцберга. Теорії мотиваційного процесу.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2.3, 4,5, 7.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.3.3

ТЕМА 7 Управлінське рішення Процес прийняття управлінського рішення. Методи розробки та прийняття управлінських рішень

Практичне заняття № 7 –2 год.

План

1. Поняття управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінського рішення. Методи розробки та прийняття управлінських рішень.
2. Природа процесу прийняття рішень. Підходи до прийняття управлінських рішень. Технологія підготовки і прийняття управлінського рішення. Технологія реалізації та контролю виконання рішення. Методи прийняття управлінських рішень

Рекомендована література до Теми 7:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12.
2. Допоміжна: 1,2.3, 4,5, 7, 8.
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.3.3

ТЕМА 8 Управління кадрами. Кадрова політика. Елементи системи роботи з кадрами Етика та управління.

Практичне заняття № 8 –2 год.

План

1. Кадри управління. Категорія кадрів та система роботи з кадрами. Кадрова політика. Елементи системи роботи з кадрами. Етика та управління.
2. Система управління персоналом. Складові системи управління персоналом. Політика в управлінні персоналом: пасивна, реактивна, превентивна, активна (раціональна), авантюристична.
3. Принципи управління персоналом..

Розглянути практичні ситуації відповідно до:

Принцип системності. Принцип рівних можливостей. Принцип поваги до людини. Принцип командної єдності. Принцип горизонтального співробітництва. Принцип правової та соціальної захищеності. Принцип врахування довгострокової перспективи організації. Принцип інтеграції та згуртованості колективу. Принцип участі співробітників у прийнятті рішень. Принцип опори на професійне ядро кадрового потенціалу. Принцип дотримання балансу інтересів керівників і підлеглих співробітників. Принцип співробітництва з профспілками і громадськістю

Рекомендована література до Теми 8:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 9.
2. Допоміжна: 1,2.3, 4,5, 9. 12
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.3.3

ТЕМА 9 Системний підхід як метод управління Суть системного підходу. Структура системного підходу.

Практичне заняття № 9 –2 год.

План

1. Системний підхід як метод управління.
2. Становлення системного підходу. Суть системного підходу. Структура системного підходу. Основні системні параметри
3. Основні принципи щодо інформації. Основні принципи системного підходу. Основні визначення системного підходу. Основні припущення системного підходу. Аспекти системного підходу. Елементи системи

Рекомендована література до Теми 9:

1. Основна: 1, 2, 3, 4, 6, 8.
2. Допоміжна: 1,2.3, 4,5, 7. 10, 11
3. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 3.1,3.2.3.3

ТЕСТИ поточного контролю

Складовими управління є:

фінансова, макроекономічна, інформаційна, енергетична;
зовнішньоекономічна, інформаційна, зовнішньополітична;
макроекономічна, виробнича, енергетична;
макроекономічна, корупційна, інвестиційна.

За можливістю здійснення управління поділяється на:

реальні і потенційні;
реалізовані і нереалізовані;
технологічні і виробничі;
прямі і непрямі.

У перекладі з грецької термін „управління ” означає:

володіти ситуацією;
стійкість і стабільність;
захист національних інтересів;
забезпечувати незалежність.

В якому із перелічених документів окреслено підходи до визначення інтегрального індексу економічної безпеки:

Методиці розрахунку рівня економічної безпеки України.
Стратегії національної безпеки України;
Конституції України;
Концепції (Основидержавної політики) національної безпеки України;

Яким нормативно-правовим документом визначено, що „забезпечення економічної безпеки держави є однією із найважливіших функцій держави”:

Конституцією України;
Законом України „Про Раду національної безпеки і оборони України”;

Законом України „Про основи національної безпеки України”;
Кримінальним кодексом.

Національні економічні інтереси за характером зіткнення поділяються на:
спільні, розбіжні та конфронтаційні.

паралельні та спільні;

лінійні, спільні, паралельні та конфронтаційні;

паралельні та лінійні;

Головним керуючим органом в Україні з питань національної безпеки є:

Рада національної безпеки і оборони України;

Служба безпеки України;

Кабінет Міністрів України;

Секретаріат Президента України.

Організаційна структура – це:

стан національної економіки, за якого зберігається економічна стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз з метою реалізації національних економічних інтересів, та задоволення потреб особи, суспільства, держави;

об’єктивна можливість негативного впливу на певне явище, систему, механізм соціальний організм, внаслідок якого може бути заподіяна шкода, що призведе до занепаду, кризового стану тощо;

ступінь захищеності від негативного впливу внутрішніх або зовнішніх чинників;

безпосередня форма небезпеки або сукупність негативних чинників чи умов.

Економічна незалежність – це:

міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів;

можливість здійснення державного контролю над ресурсами, здатність використовувати національні переваги для забезпечення рівноправної участі держави у міжнародній торгівлі та кооперативних зв’язках;

спроможність самостійно реалізовувати і захищати інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва;

спроможність здійснювати ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни.

Явні чи потенційні дії, що ускладнюють або унеможливають реалізацію національних економічних інтересів і створюють небезпеку для соціально-економічної та політичної систем, національних цінностей життєзабезпечення нації та окремої особи називаються:

загрозами економічної безпеки;

загрозами експортно-імпортної безпеки;

перепонами державного регулювання;

позитивними чинниками економічної безпеки держави.

Питання для самоконтролю і обговорення

1. Сутність та особливості управління підприємством. Мета антикризового управління підприємством. Об'єкт управління. Процес управління.
2. Суб'єкти управління. Власник підприємства. Економіст-фінансист (фінансовий директор, заступник з економічних питань тощо). Функціональний менеджер-співробітник підприємства. Функціональний менеджер-співробітник консалтингової фірми. Державні та відомчі органи. Представники кредиторів. Арбітражний керуючий.
3. Модель процесу управління підприємством. Діагностика стану і загрози підприємства. Визначення мети і завдань управління.
4. Визначення суб'єкта діяльності.
5. Оцінка часових обмежень процесу управління. Оцінка ресурсного потенціалу управління. Розробка програми розвитку підприємства.
6. Підсистеми управління. Підсистема фінансового стану і оцінки перспектив розвитку підприємства. Підсистема маркетингу. Підсистема інвестиційної політики. Підсистема управління персоналом. Підсистема організаційно-виробничого менеджменту. Підсистема стратегії підприємства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Підручники

1. Теорія управління підприємством: навчальний посібник для студ. екон. спец. усіх форм навч. / З.Є. Шершньова [та ін.]; заг. ред. З.Є. Шершньова. К.: КНЕУ, 2016. 676 с.
2. Антикризове управління підприємством: підручник / Л.О. Лігоненко. К.: КНТЕУ, 2015. 824 с.
3. Борзенко В. І. Теорія управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2016. 231 с.
4. Колісник М.К. Управління підприємством: навчальний посібник / М.К. Колісник, П.Г. Ільчук, П.І. Віблій. К.: Кондор, 2017. 272 с.
5. Скібіцька Л.І. Антикризовий менеджмент: навчальний посібник / Л.І. Скібіцька, В.В. Матвєєв, В.І. Щелкунов, С.М. Подреза. К.: Центр учбової літератури, 2019. 584 с.
6. Тюріна Н.М. Теорія управління: навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Кравацка, І.В. Грабовська. К.: Центр учбової літ - ри, 2012. 448 с.
7. Управління діяльністю підприємства: навчальний посібник / В.П. Кукоба. К.: КНЕУ, 2018. 395 с.
8. Чернявський А.Д. Теорія управління підприємством: навчальний посібник / А.Д. Чернявський. К.: МАУП, 2006. 256 с.

Додаткова література:

1. Антикризіві технології в управлінні економічною безпекою підприємства: монографія / М. М. Караїм [та ін.]; за заг. ред. А. М. Штангрета. Львів: Укр. акад. друкарства, 2016. 249 с.
2. Бабіч І. І. Оперативний контроль як функція антикризового управління сільськогосподарським підприємством: монографія / І. І. Бабіч, К. П. Мельник. Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2015. 304 с.
3. Демчук О.Н. Теория управления: учебное пособие / О.Н. Демчук, Т.А. Ефремова. Х.: Издательство «Филин», 2009. 252 с.
4. Дубинська О. С. Застосування механізму організаційно-виробничого менеджменту та фінансової звітності в антикризовому управлінні підприємством: монографія / О.С. Дубинська. Краматорськ: ДДМА, 2013. 203с.
5. Економіка і менеджмент – 2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 23-24 квіт. 2015 р.): у 9 т. – Дніпропетровськ: Біла К. О. [вид.], 2015. Т. 8: Управління економікою підприємства: національні особливості антикризового управління, облік та аналіз в системі управління діяльністю підприємств. 2015. 95 с.
6. Ефективні механізми управління виробничо-господарських систем: монографія / В. М. Андрієнко [та ін.]; за ред. В. М. Андрієнка. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2013. 380 с.
7. Камнєва А. В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А. В. Камнєва, Т. Ю. Можевенко. Харків: ХАІ, 2015. 83 с.
8. Карпенко О.А. Основи антикризового управління: навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НАДУ, 2016. 208 с.
9. Линник О. І. Антикризове управління на вітчизняних та закордонних підприємствах: теорія, діагностика кризового стану, соціально-економічні аспекти управління: монографія / О. І. Линник, Р. Ф. Смолівик, І. А. Юр'єва. Х.: Підручник НТУ «ХПІ», 2015. 543 с.
10. Омелянович Л. О. Адаптивне антикризове управління фінансовими ресурсами торговельних підприємств: монографія / Л. О. Омелянович, С. В. Чимириш. Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. 277 с.
11. Пілецька С. Т. Теорія управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства: монографія / С.Т. Пілецька. К.: Центр учбової літ-и, 2014. 304 с.
12. Піюренко І. О. Антикризове управління харчовими підприємствами: проблеми теорії і практики: монографія / Піюренко І. О. Херсон: Грінь Д. С. [вид.], 2013. 331 с.
13. Попов Р.А. Инновационное управление: учебное пособие / Р.А. Попов. Минск, 2008. 305 с.
14. Чорна М. В. Формування людського фактора в антикризовому управлінні підприємств: монографія / М. В. Чорна, Г. І. Забродська. Харків: Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2013. 124 с.
15. Швець І. Ю. Управління підприємством: навч. посіб. / І. Ю. Швець, Ю. Ю. Швець. Київ, 2016. 206 с.

Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет).
2. Менеджмент. Режим доступу: www.management.com.ua тощо.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту Протокол від «30» липня 2020 р., № 21

Керівник кафедри

Олена ПАРШИНА

--